

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, γελῶσα πάντοτε.

Χά! χά! χά! ὁ ταλαίπωρος βαρῶνος . . . δὲν βλέπει . . . δὲν παρατηρεῖ . . . χά! χά! ἔνεκα τούτου . . . Τὸ σοβαρὸν σας θὰ μὲ κάμῃ ν' ἀποθάνω ἀπὸ τὰ γέλοια καὶ θέλετε νὰ μὲ στεφανωθῆτε, χά! χά! . . . σὰς ζητῶ συγχώρησιν, ἀλλ' εἶναι ὅλως διόλου χωρὶς νὰ τὸ θέλω . . . χά! χά! ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον! . . . Δὲν ἔχει νόημα! . . . χά! χά! . . .

ΟΥΛΑΒΡΥΝ.

Νὰ τὴν ἀλήθειαν, κυρία, ὅταν σὰς εἰδείξα τὸ γράμμα δὲν ἐπίστευα ὅτι θὰ σὰς εἰδίδα τόσῃν εὐθυμίαν. Ἀλλὰ παγίς ἢ ὄχι . . .

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἄφου σὰς λέγω ὅτι δὲν εἰξεύρω τίποτε.

ΟΥΛΑΒΡΥΝ.

Ἐγὼ ὁμῶς εἰξεύρω τί πρέπει νὰ κάμω. Προσκυνῶ, κυρία Μαργαρίτα.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ποῦ πηγαίνετε; Ἐλάτε μαζί μου εἰς τῆς ἐξαδέλφης μου ὄλα θὰ ἐξηγηθοῦν.

ΟΥΛΑΒΡΥΝ.

Τὴν ἐξαδέλφην σας δὲν θὰ τὴν ἐξαναἰδῶ πλέον εἰς τὴν ζωὴν μου . . . καὶ σὰς ἀκόμη . . . οὔτε κἀνένα ἄνθρωπον . . . πλὴν ἐνός . . . Γελάσετε, ἂν θέλετε. . . Σὰς εὐχομαι νὰ μὴ μάθετέ ποτε τί ὑποφέρει ὅστις προδοθῆ! . . . Ἄ! καταθλίβομαι . . . ἀπελπισία! . . . Δυστυχία εἰς αὐτόν! εἰς ἐμέ! . . . Προσκυνῶ, προσκυνῶ, κυρία!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἀκούσετε δά.

ΟΥΛΑΒΡΥΝ.

Προσκυνῶ, προσκυνῶ!

Σ.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΛΥΣΙΚΡΑΤΟΥΣ.

—000—

Μεταξὺ τῶν ἀρχαίων μνημείων τῶν Ἀθηναίων ἐν τῶν πεγειοτάτων διὰ τε τὴν ἐποχὴν καὶ τὴν ἀφορμὴν τῆς ἀνεγέρσεώς του, καὶ διὰ τὴν κομψότητα τῆς κατασκευῆς του, ἀλλὰ συγχρόνως ἐν τῶν ἥττον γνωστών καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως, ἦν κοσμεῖ, εἶναι τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους, τὸ ὑπὸ τοῦ ὄγλου καὶ ὑπὸ πολλῶν προσέτι τῶν ἀξιούντων ὅτι δὲν εἶναι ὄχλος, κοινῶς ὀνομαζόμενον Φανάρι τοῦ Διογένους, ἢ Φανάρι τοῦ Δημοσθένους.

Ἰπὸ τὴν Ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως κείμενον, εἰς μέρος τῆς πόλεως ἄγευστον εἰσέτι τῆς σκαπάνης τοῦ ῥιμοτόμου, ἀφανὲς μεταξὺ οἰκίσκων καὶ ἐρειπίων, κεῖται ἐκτὸς τῆς πεπατημένης ὁδοῦ τῶν

περιηγητῶν, καὶ δὲν ἐκλύει εἰμὴ τῶν εἰδημόνων τὰ βλέμματα, οὐδὲ προφυλάττεται συνήθως ἀπὸ ἀπειροκάλων κακώσεων.

Στηριζόμενον ἐπὶ τετραγώνου βάσεως λίθων ἀκτεργάστων, ἦτις ὁμῶς πιθανῶς ἐκρύπτετο ὑπὸ γῆν, ἐγείρεται ἐπ' αὐτῆς στρογγύλον, κυλινδροειδὲς, ἔχον μόλις ἕξ ποδῶν τὴν διάμετρον, καὶ τὸ ὅλον ὕψος 34 ποδῶν κατὰ δὲ τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ ἕξ ἡμικίονας κορινθιακοὺς, τοὺς ἀρχαιοτέρους γνωστοὺς τοῦ κατακόσμου τούτου ῥυθμοῦ. Τὰ δὲ μεταξὺ τῶν κίωνων τούτων διαστήματα, πλὴν τοῦ πρὸς δυσμὰς, ἀφεθέντος δι' εἰσοδον, κλείονται ἕκαστον ὑπὸ μιᾶς μονολίθου πλακῆς, ἀνιούσης μέχρι τοῦ ὑποτραχηλίου τῶν κιονοκράνων. Τὰ δὲ μεταξὺ τῶν κιονοκράνων διαστήματα κλείονται εἰσέτι ἐν μέρει, καὶ ἐκλείοντο ἐντελῶς ὅτε τὸ μνημεῖον ἦτον ἔτι ἄρτιον, ὑφ' ἐτέρων πλακῶν, ὧν ἐκάστη ἔφερεν ἀνὰ δύο τρίποδας κομψῶς ἀναγεγλυμμένους, ὡς δεικνύει ἐν μόνον περισωζόμενον αὐτῶν δείγμα. Ὁ στρογγύλος θριγκὸς φέρει μακρὰν ἐπιγραφὴν, εἰς τὸ τριπλοῦν ἐπιστύλιον, καὶ ἀνάγλυφον ζωσφόρον, καὶ ἡ ὀροφὴ εἶναι κωνοειδῆς, λεπιδωτὴ ἐξωθεν, καὶ κορυφουμένη εἰς ὑψηλὸν τριπλοῦν ἀνθέμιον.

Τὸ σχῆμα τοῦτο τοῦ κυλίνδρου ἀπολήγοντος εἰς ὀξὺ, ἐνεποίησεν εἰς τοὺς ἀρχαιολόγους ἐποχῆς τινος σκότους καὶ ἀμαθείας τὴν λαμπρὰν ἰδέαν ὅτι τὸ μνημεῖον ἦτον (οἱ σοφώτεροι περιορίζοντο λέγοντες ὅτι ὠμοιάζε) τὸ φανάριον ὃ ἐκράτει ὁ Διογένης, ἄνθρωπον ζητῶν. Τούτους χλευάζοντες, ἐγνωμοδότου ἄλλοι εἰδημονέστεροι ὅτι ἦτον ὄχι τοῦ Διογένους, ἀλλὰ τοῦ Δημοσθένους φανάρι, ἢ ὁ λύχνος πρὸς ὃν ἔγραψεν ὁ μέγας ῥήτωρ, καὶ τούτου τῶν ἐλλυχνίων ὅτι ὦζον αἱ δημηγορίαι του. Εἰς τῶν περιηγητῶν τῆς προπαρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, ὁ Γάλλος Σπὼν, νομίζων ὅτι δύναται γενικώτερον νὰ ἐκλάβῃ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως φανάρι, φρονεῖ ὅτι τῆς ἐπωνυμίας ταύτης αἴτιον εἶναι τὸ τριγωνικὸν τοῦ ὀρόφου κόσμημα, ἀναπολοῦν, ὡς αὐτὸς νομίζει, τὸ σχῆμα ἀρχαίου λύχνου. Περὶ ἄλλοι δὲ δύναται νὰ θεωρηθῆ ἐνταῦθα ἢ ἀνάμιξις τοῦ ὀνόματος τοῦ Δημοσθένους, συνδυαζομένη μετὰ τῆς περιστάσεως ὅτι οὐ μακρὰν τῆς θέσεως τοῦ μνημείου τούτου, ὅλον τὸ ἔδαφος τῆς πόλεως εἰς μέγα βάθος εἶναι πλήρες σιδηροσκωρίας. Εἰς γνωστὸν, ὁ ῥήτωρ ἐκέκτητο πλοῦσι αἰδηροουργεῖα, καὶ ἴσως δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι ταῦτα ἔκειντο ἐνταῦθα περίπου, ὅπου παρέμεινον καὶ τὰ ἴχνη αὐτῶν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐνδόξου ἰδιοκτητοῦ των.

Αἱ παράδοξοι δὲ αὐταὶ ἐπωνυμίαι πηγάζουσιν ἐκ χρόνων καθ' οὓς εἶχε θεσθῆ πᾶσα ὀρθὴ γνώσις τῆς ἀρχαιότητος καὶ οἱ ὑποτιθέμενοι λόγιοι ὡς χρησιμοὺς ἐπέβαλλον τὰς ἑαυτῶν ἀλογίας. Τότε τὸν Παρθενῶνα ὀνόμαζον Πάνθειον ἢ ναὸν τοῦ ἀγνώ-

στον Θεοῦ, ἐνθυμούμενοι ὅτι ὁ ἅγ. Παῦλος ἀνέφερε
 που περὶ βωμοῦ τοῦ Ἀγνώστου Θεοῦ ἐν Ἀθήναις
 τὰ προπύλαια ἐκάλουν θαρρόντως ὀπλοστάσιον τοῦ
 Λυκούργου ἢ παλάτιον τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ τὸν
 πύργον τοῦ Κυβέλλης, διδασκαλεῖον τοῦ Σωκρά-
 τος· καὶ τινὰ ὀρύγματα ἐν τῇ ἀποτόμῳ πλευρᾷ τοῦ
 Μουσείου, ἀπέναντι τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ὑπὸ τὸ μνη-
 μεῖον τοῦ Φιλοπάππου, ἐξελαμβάνοντο ἀδιστακτως,
 καὶ κοινῶς ἐκλαμβάνοντα μέχρι τοῦδε, ὡς ἡ φυλα-
 κὴ ἦν ἐδόξασε τοῦ Σωκράτους ἢ ἄδικος καταδίκη.
 Εἰς τὰς ὁπὰς ταύτας ἠδύνατό τις ἴσως νὰ ὑποπτεύσῃ
 τὸν πανάρχαιον τάφον τοῦ Δαιδαλίδου Κάλω, ὃν ὁ
 Παισανίας εἶδε μεταβαίνων ἀπὸ τῶν προπυλαίων
 πρὸς τὸ θέατρον, ἢ νὰ ἐκλάβῃ αὐτοῦς πιθανώτερον
 ὡς οἰνῶνας καὶ ὑπόγεια ἰδιωτικῶν οἰκιῶν, μόνον δὲ
 τὴν φυλακὴν τοῦ Σωκράτους ἐδῶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἴ-

περίπου ὅπου καὶ σήμερον, ὥστε ἐν πάσῃ περιπτώ-
 σει ἡ φυλακὴ δὲν ἐδύνατο νὰ εἶναι ὅπου-αὶ φέρουσαι
 τὸ ὄνομα αὐτῆς ὁπαι, μεσημβρινῶς τῆς ἀκροπόλεως
 καὶ πέραν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Τὸ προκείμενον λοιπὸν οἰκοδόμημα, οὔτε τοῦ Διο-
 γένους, οὔτε τοῦ Δημοσθένους ἦτον Φακάρι, ἀλλὰ
 χορηγικὸν μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους, ὡς ὄηλοι ἡ
 ἐπὶ τοῦ ἐπιστηλίου αὐτοῦ ἐπιγραφὴ, ἔχουσα οὕτως·
 « Λυσικράτης Λυσιθείδου Κικόννεὺς ἐχορήγει Ἀ-
 » καμαντὶς παίδων ἐνίκᾳ· Θέων ἠῦλι· Λυσιά-
 » δης Ἀθηναῖος ἐδίδασκει· Εὐαίρετος ἦρχε. »

Ἐν Ἀθήναις, θεατρικαί, μουσικαὶ καὶ ὄρχηστικαὶ
 παραστάσεις ἐτελοῦντο καθ' ὠρισμένας τινὰς ἑορτάς,
 καὶ τὴν δαπάνην καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ συλλέγειν καὶ
 τοῦ ἐπασκεῖν τοὺς χοροὺς δι' αὐτὰς ὤφειλον ν' ἀναλαμ-
 βάνωσι πάντες οἱ εὐποροὶ Ἀθηναῖοι ἀλληλοδιαδόχως.

Ἡ φυλακὴ τοῦ Σωκράτους.

δη. Κατὰ τὸν Φαῖδρον τοῦ Πλάτωνος (1) τὸ δεσμω-
 τήριον τοῦ Σωκράτους ἦν πλησίον τοῦ δικαστηρίου
 ἐν ᾧ ὁ φιλόσοφος ἐδικάσθη· κατὰ δὲ τὸν Εὐθύφρο-
 να τοῦ αὐτοῦ (2) τὸ δικαστήριον τοῦτο ἦν ἐν τῇ Βα-
 σιλείῳ στοᾷ, κειμένη βορείως τοῦ Ἀρείου Πάγου. Τέ-
 λος κατὰ Ξενοφῶντα (3), ὁ Θηραμένης ἀπαγόμενος
 εἰς τὸ δεσμωτήριον οὐ ἔπισ τὸ κῶνειον, ἀπὸ τοῦ Βου-
 λευτηρίου, κειμένου καὶ αὐτοῦ βορειοδυτικῶς τῆς
 Ἀκροπόλεως, διήλθε διὰ τῆς ἀγορᾶς, οὔσης καὶ τότε

Ἐπειδὴ ὁμοίως κατὰ τὰς ἑορτάς ταύτας ἐγίνοντο
 πλείονες παραστάσεις, καὶ συνήθως πέντε ἐκ μέρους
 πέντε ἐκ τῶν φυλῶν, διὰ τοῦτο πλείονες ἦσαν καὶ οἱ
 ἀγωνιζόμενοι χοροὶ, δικαστικῶς δὲ ἐκλεγόμενοι ὑπὸ
 τῶν πέντε ἄλλων φυλῶν, ἀπεφαίνοντο τίς τῶν χορῶν
 ὑπερτέρησε τῶν λοιπῶν, καὶ εἰς ἐκείνου τὸν χορηγὸν
 ἐδίδοτο εἰς ἄθλον τρίπους, ὃν οὗτος συνήθως ἀνέθετε
 τοῖς θεοῖς, ἴστας αὐτὸν ἐπὶ κίονος ἢ ἄλλου τινὸς μνη-
 μείου ἐπίτηδες ἀνεγειρομένου.

(1) Εἰς τὸ Δικαστήριον, ἐν ᾧ καὶ ἡ δίκη ἐγένετο. Πλη-
 σίον γὰρ ἦν τοῦ δεσμωτηρίου. Πλάτ. Φαῖδ. 3.

(2) ΕΥΘ. Τὰς ἐν Λυκείῳ καταλιπὼν διατριβὰς ἐνθάδε
 νῦν διατρίβεις περὶ τὴν τοῦ βασιλείου Στοᾶν. Οὐ γάρ
 που καὶ σοὶ δίκη τις οὔσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα . . .
 ΣΩΚΡ. Οὗτοι δὲ Ἀθηναῖοί γε δίκην αὐτὴν καλοῦσιν,
 ἀλλὰ γραφήν. Πλάτ. Εὐθύφρ. 4.

(3) Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα (τὸν Θηραμένην) διὰ τῆς
 ἀγορᾶς (ἀπὸ τοῦ Βουλευτηρίου εἰς τὸ Δεσμωτήριον.) Ξε-
 ν. Ἑλλ. Β. 3,56.

Τὸ προκείμενον λοιπὸν μνημεῖον πρὸς τοιοῦτον
 σκοπὸν ἀνηγέρθη, τριγωνικὸν ἔχον τὸ ἀκράνθεμον εἰς
 στῆριζιν τοῦ χορηγικοῦ τρίποδος. Ἦν δ' ὁ λαβὼν
 τὸν τρίπουν χορηγὸς Λυσικράτης τις, υἱὸς Λυ-
 σιθείδου, ἐκ τοῦ δήμου Κικόνων, ἴσως τοῦ σημε-
 ρινοῦ χωρίου Κουκουβάουνας, παρ' ᾧ εὗρέθη ἐπιγρα-
 φὴ μνημονεύουσα τῶν Κικόνων. Ὁ δὲ χορὸς αὐτοῦ
 ἦν οὐχὶ δραματικὸς ἀλλὰ λυρικὸς, συγκείμενος ἐκ
 παιδῶν μόνον τῆς ἰδίας αὐτοῦ φυλῆς, τῆς Ἀκαμαν-

τίδος. Ὁ ἀλύπητος Θεὸς ὅστις προσήλκει πρὸς τὸν χορὸν, εἶναι ἀλλαχόθεν ἀγνωστος, πιθανῶς δὲ ἦτον Ἀθηναῖος, διότι ἄλλως ἤθελε προστεθῆ καὶ τὸ τῆς πατρίδος αὐτοῦ ὄνομα. Ὁμοίως ἀγνωστος εἶναι καὶ ὁ Λυσιάρχης ὁ διδάξας τὸν χορὸν, ἢ ἴσως καὶ ὁ συνθεὶς τὸ ἄσμα, διότι συνήθως οἱ ποιηταὶ αὐτοὶ καὶ ἐδίδασκον τὰ ἴδια αὐτῶν ἔργα. Ὁ Εὐαίνετος τέλος ἤρξε

σως μολπῶν καὶ ἰάκχων, καὶ κισσὸς καὶ ἄμπελος περιεπλάκη περὶ τοὺς ἰστούς, καὶ τὰ καλώδια μετεβλήθησαν εἰς συστρεφομένους ὄφεις, καὶ οἱ Σάτυροι, οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Θεοῦ, ἐβρίψαν εἰς τὰ κύματα τοῦ κακούργου, οἵτινες αἰφνηδίως μεταμορφώθησαν εἰς δελφίνας. Μικρὰν ὅμως μεταβολὴν εἰς τὸν μῦθον ὡς διηγοῦνται αὐτὸν οἱ συγγραφεῖς ἐπέφεραν ὁ γλύπτης

Τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους.

τὴν ἐπιώνυμον ἀρχὴν ἐν Ὀλυμπιάδι 111, β, ἧτοι ἐν ἔτει 334 π. Χ., καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἀλέξανδρος τὸν Φίλιππον ἄρτι διχδεξάμενος εἰσήλαυνε τροπαιοῦχος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ δ' Ἑλλάς εἰς τὸ ἄκρον παντὸς μεγαλείου καὶ πάσης δόξης ἐλάσασα, ἦν ἤδη ἐν μέσῳ τῷ κόρῳ ὅστις προηγείται τῆς παρακμῆς.

Ἡ δ' ὑπὲρ τὸ ἐπιστήλιον ζωοφόρος παριστᾷ ἐν μικραῖς διαστάσει χαριέστατα διαγεγραμμένον ἓνα τῶν γνωστοτέρων Διονυσιακῶν μύθων. Θέλων ποτὲ ὁ Διόνυσος νὰ μεταβῆ ἐξ Ἰκαρίας εἰς Νάξον, ἐπέβη εἰς πλοῖον Τυρρηνῶν ἐκ τῶν ἐν Λυδίᾳ. Ἦσαν δὲ πειραταὶ οὗτοι καὶ ἐπεβούλευσαν κατὰ τὸν πλοῦν τῷ Θεῷ, ἀποφασίσαντες ἀντὶ τῆς Νάξου ν' ἀποβιβάσωσιν αὐτὸν εἰς Ἀσίαν καὶ νὰ τὸν κακοποιήσωσιν. Ὁ Διόνυσος ὅμως αἰσθόμενος τὴν ἐπιβουλὴν, ἐτιμώρησεν αὐτοὺς βαρέως, καὶ τὸ πλοῖον ἐπληρώθη ἀμέ-

δτι τὸ θαῦμα τοῦ Θεοῦ μετέφερον ἀπὸ τοῦ πλοίου εἰς παραλίαν τινα, πιθανῶς διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ βραχεῖα τοῦ καταστρώματος ἔκτασις ἦν ἀκατάλληλος εἰς παράστασιν συνεχοῦς ζωοφόρου πέριξ ὅλου τοῦ οἰκοδομημῆκτος. Ἐξελέξατο δὲ ὁ καλλιτέχνης τὸν μῦθον τοῦτον εἴτε ἀπλῶς ὡς βακχικόν, διότι αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις ἦσαν ἐν γένει παράρτημα τῶν διονυσιακῶν τελετῶν, ἢ διότι ὁ διθύραμβος ὃν οἱ παῖδες τοῦ χοροῦ τοῦ Λυσικράτους ἐψάλλον, περιστρέφεται ἴσως περὶ τὸ διήγημα τοῦτο. Εἶναι δὲ ἡ σύνθεσις τόσον εὐγενής, καὶ τόσον ἀνωτέρα τῆς χειρουργίας, ὥστε δὲν εἶναι ἀπίθανον ἢ μικρὰ αὕτη ζωοφόρος ν' ἀντεγράφη ἐκ μείζονός τινος καὶ ἐντελεστεροῦ ἔργου.

Τοιαῦτα χειρουργικὰ μνημεῖα ἦσαν ἀνεγνηγεργμένα πικρατοῦ περὶ τὸ θέατρον. Εἰς τοιοῦτον εἶχε διασκευασθῆ τὸ ὑπὲρ τὸ θέατρον σωζόμενον τετράγωνον

σπήλαιον, ὑπό τινος Θρασύλλου, Θρασύλλου τοῦ Δεκελεύως, κινήσαντος ἀνδρασιν Ἴπποθωωντίδι φυλῆ, ἐν Ὀλ. 115, α'. ἀμέσως μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον. Περιείχετο δ' ἐν τῷ σπήλαιῳ σύμπλεγμα παριστῶν τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος φόνον τῶν τέκνων τῆς Νιόβης, ἴσως ἐπίσης τὴν ὑπόθεσιν τοῦ διθυράμβου ἢ δράματος καθ' ὃ ἐνίκησεν ὁ χορὸς τοῦ Θρασύλλου.

Ἐπίσης δὲ χορηγικοὺς τρίποδας ἔφερον καὶ οἱ διδυμοὶ κίονες οἱ ὑπὲρ τὸ σπήλαιον τοῦτο ἔτι ἰστάμενοι, καὶ τριγωνικὰ ἔχοντες τὰ κιονόκρανα.

Ἄλλ' ὑπῆρχεν ἰδίως μίση τῶν Ἀθηναίων ὁδὸς ἣτις ἀπασα ἐκοσμεῖτο ἑκατέρωθεν ὑπὸ τοιούτων μνημείων, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἐπωνυμίαν *Τρίποδες* ἔφερον. Ἦν δὲ αὕτη ἡ φέρουσα ἀπὸ τοῦ θεάτρου εἰς τὸ Πρυτανεῖον, καὶ ἐν τῶν ἐπ' αὐτῆς μνημείων εἶναι αὐτὸ τὸ τοῦ Δυσικράτους. P.

ΤΡΕΙΣ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

ἐξ ἀνεκδότου βιογραφικῆς συλλογῆς ἀποσπασθεῖσαι.

(225) *Παρθένιος ὁ Κατσοῦλης.*

—000—

Διέπρεψεν ὁ Ἠπειρώτης οὗτος ἱερομόναχος μεταξὺ τῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος διδασκάλων καὶ λογίων, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐκπαιδευθεὶς ὑπὸ τὸν κλεινὸν Γεώργιον Σουγδουρῆν, ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Ξήτσαν, κώμην τῶν Ἰωαννίνων, καὶ ἀπεβίωσε, καθά φησιν ὁ Βενδότης (ἐκκλ. ἱστορ. Δ. 145) τῷ 1730 ἐν Ἰωαννίνοις δύο ἔτη μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πονήματός του « ἀποφθεγμάτων ἀπανθίσματα ». Πρὶν τῶν ἀποφθεγμάτων συνέταξε καὶ συλλογὴν παροιμιῶν, ἐξ ἧς ὁ Γεώργιος Κρομμύδας, ἀνεκδότου οὔσης, ἠρανίσθη καὶ κατεχώρισεν εἰς τὰς πραγματείας του ἱκανὰς, καὶ τὴν συλλογὴν ταύτην ὁ Κοσμᾶς Μπαλάνου ἐν τῷ προλόγῳ τῆς Ἀλγέθρας του ὀνομάζει παροιμιαστήριον ». Τοῦ πονήματος δὲ τούτου εὑρομεν ὑπόγραφον κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ Κυρίου Μιχ. Γοργόλη, ἐξ οὗ ἀντιγράψαντες ἐπισυνάπτομεν τὸ σύντομον προοίμιον.

« Τοῖς ἐντευξομένοις ἐν Χριστῷ ἡμῖν ἀδελφοῖς κτλ.
 » Ἀγαθὸν τι χρῆμα τὸν πόνον ἀποφάναντά τινα τῶν ἐπὶ φιλοτιμίᾳ βεβωμένων ἀνδρῶν, κομιδῆ θαυμάσιας τὰ μέγιστα ἐπηρεσάμην, ὡς κάλλιστα καὶ δοκιμώτατα φιλοσοφήσαντα, διὰ πόνου γὰρ τοῖς ἀνθρώποις ἐπεισρέει τὰ ἀγαθὰ, διὰ πόνου πάντες τιμῆς ἀξιοῦνται, διὰ τούτου πλουτοῦσι, διὰ τούτου θεοῦ βασιλείαν κληρονομοῦσιν.— Οὕτως ἀγαθὸν ὁ πόνος, τῷ γε πονοῦντι καὶ « θεὸς συλλαμβάνει » κα-

τὰ τὴν παροιμίαν. Τοῦτο δὲ οὖν αὐτὸς τῷ πόνῳ ὡς μέσῳ τινὶ χρῆσάμενος ἔρχομαι πρὸς τὴν Ἰμ. ἀγάπην καὶ ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητα, ἀσπαζόμενος τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμὸν, ἐπόνησα γὰρ οὐ μετρίως περὶ τὴν συλλογὴν τῶν παροιμιῶν, καὶ γὰρ, ὡς δῆλον, διεσπαρμένων τυγχανουσῶν καὶ μὴ ἐν ταύτῳ, πόνον τε οὐκ ὀλίγον ἀφείλον τοῖς θέλουσι χρῆσθαι ταύταις συλλέξας ἀπὸ βιβλίων διαφόρων, ἀπὸ τε Βαρίνου καὶ Σουΐδα, ἀπὸ τε Μηχαήλου Ἀποστολίου καὶ Τυρρᾶίου καὶ Διδύμου, ἀπὸ τινος Γραικολατίνου καὶ ἄλλων ἀνωνόμων, πολλάς τε ἀπὸ τῶν χυδαίων, κάλλος τῆς Ἑλληνίδος διαλέκτου, παρ' ἧς καὶ ἐπέξευσαν ὧν δὲ λαχουσῶν μοι οὐδεμίαν παρῆκα (α). Τούτων δὲ τὸ χρήσιμόν τε καὶ ὑπουργὸν ἐγνωσμένον ὑμῖν ἦθη γὰρ παραινῶσι, καὶ πάθη ἐπανορθοῦσι, λόγος γὰρ βιωφελῆς ἡ παροιμία, καὶ εἰσὶν οἷον ὕλη ἀναγκαιοτάτη τοῖς λόγοις καὶ ἐπιστήμῃς μετεσχηκόσιν, ὑπουργοῦσι γὰρ ὑμῖν, εἰς τὸ ὁμιλεῖν ἀστείως καὶ συγγράφειν κοσμίως. Τοῦτο καὶ γὰρ προορῶν ἐπόνησα περὶ τὴν συλλογὴν τῶν αὐτῶν, ἃς τάξεις ἀμοιρούσας εὐρῶν, ταύτην ἐχαρισάμην αὐταῖς, ἐξ ὧν τὰς μὲν εἰς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν συντεινούσας, ἃς καὶ ταυτοσημάντους καλέσας, ἐν τῷ τέλει μετεθέμην τοῦ βιβλίου. Τοῦτον οὖν τὸν πόνον προανατίθημι τῇ ὑμῶν λογίτητι, ὃν ὑπταίς χερσὶν ὑποδέξασθαι ἀξιῶ, οὐκ ἀφορῶντες εἰς τὸ τοῦ δώρου λιτὸν, ἀλλὰ τὸ πρόθυμον τοῦ πονήματος μετὰ φιλοφροσύνης δεξιώσασθε, καὶ γὰρ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας οὐκ ἀππξίωσε τὸν ὀλίγον τι ταῖς χερσὶν ὕδωρ κομίσαντα. Μετ' οὐ πολὺ δὲ, ἦν Θεὸς διδῶ, καὶ ἄλλην συλλογὴν, τὴν τῶν ἀποφθεγμάτων προσοίσω ὑμῖν, ἀδελφὰ γὰρ, κατὰ τὸν εἰπόντα, παροιμίαι καὶ ἀποφθέγματα. Ἐγὼ μὲν οὖν ὦ σεβασμία δμήγυρις, ὃ κατὰ δύναμιν εἶχον προσήνεγκον, ὑμῶν δὲ ἕκαστος τὸν οἰκεῖον ἔρανον μὴ ἀπαστεργείτω, καθ' ἃ δυνάμειος ἔτυχεν, οὕτω δὲ ποιῶντες, *ἐπιτολίην πληροῦμεν Θεοῦ, ἧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.* »

Παρθένιος ἱερομόναχος, ὁ καὶ Κατσοῦλης ὁ ἐξ Ἰωαννίνων τῆς Ἰμ. λογίτητος ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

(47) *Γεράσιμος Παλλιαδᾶς.*

Ἀπὸ τοῦ πίθου τῆς λήθης, οὕτως εἰπεῖν, ἐξάγομεν τὸν σοφὸν τοῦτον Ἕλληνα τῆς 12'. ἑκατονταετηρίδος διὰ τῶν ὑποσχημειομένων 27 ἐπιστολῶν, ἃς εὑρομεν ἐν τῷ σημειωταρίῳ τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Βησσαρίωνος ἀντιγεγραμμένας, ἀλλ' ἄνευ χρονικῆς καὶ τοπικῆς σημειώσεως τῆς ἐκδόσεώς των.

(α). Περὶ τὰς 700 δημῶδες παροιμίας (ἐν χρήσει οὖσας τότε κατὰ τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων καὶ τὰ περίε) συγκατεχώρισεν ἐν τῷ τέλει τοῦ πονήματός του μὴ κατὰ στοιχείου ἐγγεγραμμένας, ὧν ἕκαστην ἐξελληνίσας καὶ οὐκ ἀσπύχως ἐρμηνεύσας, συγκατέταξε μεταξύ τῶν ταυτοσημῶν καὶ σχετικῶν ἀρχαίων παροιμιῶν.